

MECCIHALDÄTTÄS MIÄRÄDÄS MH 4805/2019/08.02.00

Kuálastemluuvijđ kyeskee kuávlulijđ tiätumeerijđ Iänuduv, Aanaar já Ucjuuvâ kieldâin sehe Suáđikylá kieldâst Laapi palgâs kuávlust ivvijđ 2020 - 2022

Tiänu- já Njiävđám-, Tuuloma-, Paččvei já Tuárnus- já Ounasjoki čácáduvâi luosâ sehe kuávžur kuárñumkuávluid kyeskee kuávlukuáhtásij luuvijđ tiätumeereest Iänuduv, Aanaar já Ucjuuvâ kieldâin ivvijđ 2020 - 2022

Adelum Vantaast 13.12.2019

Miärádâs

Meccihaldättâs lii nonnim taan miärádâsâst kuávlukuáhtásijđ kuálastemlaavâ 5 § miäldásii kuálastem kyeskee tiätumeerijđ já kuálastemlaavâ 10 § miäldásijđ luosâ sehe kuávžur kuárñumkuávlui sieráluuvijđ kyeskee tiätumeerijđ Iänuduv, Aanaar já Ucjuuvâ kieldâin. Tiätumereh kyeskih kuálastem Meccihaldättâs haaldust leijee staatâ čäcikuávluin. Nannejum tiätumeerijđ kalga čuávvuđ luuvijđ miedeetdijn tai addeldijn mudoi kuálastemvuoigâdвуođâid.

Kuálastemlaavâ 10 § 1 moomeent miäldásávt Iänuduv, Aanaar já Ucjuuvâ kieldâassein lii vuoigâdвуotâ finniđ persovnlíi mávsuttes kuálastemlove ovdil mainâsum kieldâin leijee staatân kullee čäcikuávluid. Kuálastemlaavâ 10 § 2 moomeent miäldásávt Iänuduv, Aanaar já Ucjuuvâ kieldâassein lii vuoigâdвуotâ lonnođ Meccihaldättâsâst persovnlíi pajelove, mii vuoigâdit Meccihaldättâs asâtem lopeiávtui siste vuoggâpiivdon ulmuu päikkikielđâst leijee staatân kullee Tiänu-, Njiävđám- já Tuulomajuuvâ, Paččvei já Tuárnus- sehe Ounasjoki čácáduvâi luosâ sehe kuávžur kuárñumkuávluin.

Taat kieldâassei pajeluuvijđ uásus lii valdum huámâšumán kuávlukuáhtásijđ uánihisáigásijđ lopejándurtiätumeerijđ miäruštâldijn já nonniidijn. Tiätumereh láá sierrejum kieldâi já lopekuávlui mielđ. Luosâ sehe kuávžur kuárñumkuávlui luuvijđ tiätumereh vuáđuduveh kuálastemlaavâ 10 § 3 momentân: “Ovdil 2 momentist uáivildum luosâ sehe kuávžur kuárñumkuávluin tábâhtuvvee kuálastmist uási värividuvoo miedetennáál Meccihaldättâsâst adelum laavâ 18 § 2 momentist uáivildum kuávlukuáhtásâš kuálastemtiätumeerrin.”

Kuávlukuáhtásijđ kuálastemluuvijđ uásild miärádâsâst láá sierrejum vuoggâkuálastem já pivduskuálastem kyeskee kuávlulíi tiätumereh. Luosâ sehe kuávžur kuárñumkuávlui tiätumereh láá sierrejum kieldâi já lopekuávlui mielđ. Uásist kuávluin tiätumereh láá soppum lopejándurin, uásist lopemeerrin tai pivdusohtâdâhhân.

Tiätumerimiärádâsâst oovdânpuohtum lopekuávlui lopemereh já kuálastem ornim láá kiedâvuššum roovvâdmáánust 2019 Iänuduv (23.10.) já skammâmáánust 2019 Aanaar (6.11.) sehe Ucjuuvâ (8.11.) kieldâkuáhtásijđ ráđádállâmkuudijn, moi ciälkkámušah láá kirjejum čuákkimpevdikiirján. Ráđádállâmkuudijđ pargon lii ei. kiedâvuššâđ staatâ eennâm- já čäcikuávlui sehe toid kullee luándurigoduvâi pištee kevttim já tipšom (laahâ Meccihaldättâsâst 234/2016 39§).

Sämitiggeest adelum laavâ (974/1995) 9 § miäldásii ráđádállâmkenigâsvuođâ vuáđuld virgeomâhááh ráđádellíi sämitiggijđ puoh sämmilijđ päikkikuávlui kyeskee vijđes já merhâšittee tooimâin. Ráđádállâmkenigâsvuođâ tevdim várás áášánkullee virgeomâhâš kalga väridiđ sämitiigán máhđulâšvuođâ

pyehtid jieijäs kullosân já ráđádállâđ ääšist. Sämitiggeest adelum laavâ (974/1995) 4 § miäldásávt sämmilij päikkikuávlain uáivildeh Iänuduv, Aanaar já Ucjuuvâ kieldâi kuávluh sehe Suáđikylá kieldâ peln Laapi palgâs kuávlun. Tiätumerimiärádâs pirrâ lii lamaš 11.11.2019 ráđádállâm Meccihaldáttâs já sämitige kooskâst.

STÁGGUKUÁLÁSTEMLOVEH (IÄ KUOSKÂ KIELDÂÄSSEI MÁVSUTTES KUÁLÁSTEMLOVE)

Lopekuávlukuáhtásih* rávvejum stággukuálastemtiätumereh ihásávt 2020-2022

Kieldâ	Lopekuávlun	Luvvij meeri ihásávt
Iänudâh	1551 Iänuduv meccikuávlun	3000 loppeed
Aanaar	1562 Lemmee aalmuglâšmecci	400 loppeed
Aanaar	1563 Urho Kekkonen aalmuglâšmecci*	700 loppeed
Aanaar	1564 Aanaar meccikuávlun	3400 loppeed
Aanaar	1579 Aanaar vandârdemkuávlun	700 loppeed
Aanaar	1580 Aanaarjävri	2500 loppeed
Ucjuuhâ	1574 Ucjuuvâ meccikuávlun	800 loppeed

* = Laapi palgâs kuávlun kolgee čääsih, eereeb Šuomâ-Muorravaarakkajoki sehe Kulasjoki kierâuásih, kuleh Suáđikylá kuávlun stággulopân (3410 Nuorttâ-Lappi). Šuomâ-Muorravaarakkajoki já Kulasjoki kierâuásih kuleh Loto-Šuomâ luosâ já kuávžur kuárjumkuávlun lopekuávlun (1568 Lotto, Šuomâ).

PIVDUSLOVEH (IÄ KUOSKÂ KIELDÂÄSSEI MÁVSUTTES KUÁLÁSTEMLOVE)

Pivdusloveh Aanaar, Iänuduv já Ucjuuvâ kieldâin, ihásâš tiätumeeri 2020 - 2022

Kieldâ	Lopekuávlun	Pivdusohtâduvâi meeri
Iänudâh	1272 Iänudâh	200 viermid (enâmustáá 4 viermi/lope)
Aanaar	1290 Aanaarjävri	1500 viermid (enâmustáá 4 viermi/lope)
Aanaar	1291 Aanaar uálgičääsih	800 viermid (enâmustáá 4 viermi/lope)
Ucjuuhâ	Ucjuuvâ tuodârčääsih	100 viermid (enâmustáá 4 viermi/lope)

Pivdusloveh Suáđikylá kieldâst Laapi palgâs kuávlust, ihásâš tiätumeeri 2020 - 2022

Kieldâ	Lopekuávlun	Pivdusohtâduvâi meeri
Suáđikylá	Kuutusjärvi	60 viermid (enâmustáá 4 viermi/lope)
Suáđikylá	Karvemjäävrih (2 pt)	100 viermid (enâmustáá 4 viermi/lope)
Suáđikylá	Kopsusjärvi	64 viermid (enâmustáá 4 viermi/lope)
Suáđikylá	Luirojärvi	144 viermid (enâmustáá 4 viermi/lope)
Suáđikylá	Lokka tahojävi	enâmustáá 33 000 viermid
Suáđikylá	Porttipahta tahojävi	enâmustáá 16 000 viermid

LUOSÂ SEHE KUÁVŽUR KUÁRDUMKUÁVLUI KUÁVLUKUÁHTÁSIJ LUUVIJ TIÄTUMEREH KUÁLÁSTEMLAAVÂ 10 § 2 MOOMEENT MIÄLDÁSIJN ČÁCÁDUVÂIN

Lopekuávlukuáhtásiih luosâ sehe kuávžur kuárnumkuávlui tiätumereh ihásávt 2020 - 2022. Tiätumereh láá almottum lopejándurin.

Kieldâ	Lopekuávlun	Lopejándurij meeri ihásávt
länudâh	1550 Lätäseno-Poroeno	3600 jdrd
länudâh	1554 Palojoki-Hietajoki	500 jdrd
länudâh	1556 Ounasjoki-Käkkälöjoki-Pöyrisjoki	5000 jdrd
Aanaar	1565 Njävdmjuuhâ, Vajjuuhâ, Silesjuuhâ	2300 jdrd
Aanaar	1567 Avveeljuuhâ, Tovâsjuuhâ, Čuđejuuhâ, Riemâšjuuhâ, Lismájuuhâ	2400 jdrd
Aanaar	1568 Lotto, Šuomâ	1600 jdrd
Aanaar	1578 Juvduujuuhâ, Maadâkuátjuuhâ-Kiäptuvei, Fášku, Lemmee, Vyeli-Menišjuuhâ	2000 jdrd
Aanaar	1583 Kaamâsjuuhâ, Kiälláá	1400 jdrd
Ucjuuhâ	1571 Veččâjuuhâ	100 jdrd *
Ucjuuhâ	1572 Ucjuuhâ Kiävujäävri räi	180 jdrd *

* = Lopejándurij mere puáhtá tárkkilistiđ tiätumeripaje ääigi, jis toos lii tárbu uddâ tutkâmtiädu vuáduhd.

Taggaar luosâ tâi kuávžur kuárnumkuávlun kulle lopekuávlun tâi ton uásán, mast lii virgeomâháá nonnim tâi lahâaasâtmân vuáduhduvvee kuálâstemkiäldus tâi kuálâstemrávhuiduttem, iä miedeet sierânâs luuvijd talle ko kuálâstemkiäldus tâi -rávhuiduttem lii vyeimist. Luuvij miedettem pyehtih še rajiid meiddei talle ko kyelinääli hiäjunâm tile tom váátá. Kuárnumkuávlui raajiid pyehtih tárhistid talle, ko ovdâmerkkân uddâ tutkâmtiädu tâi kuárnumkuávluhaldâšem tyehin leijee suojâlemulmeh adeleh toos suujâ.

Lopekuávlui sánáliih valdâlmeh čácádâhkuávlui mielid láá adelum lahtosist 1. Lopekuávlui káártáh já kuávluliih valdâlmeh adeluvvojeh Meccihaldâttâs retkikartta.fi- já eräluvat.fi-palvâlusâin. Lopekuávlui raajij miäruštálmist láá heiviittâm Aanaar já länuduv kuálâstemkuávlui miäruštállâm luosâ sehe kuávžur

kuárnumkuávlurajijimijd já Tiänujuuvâ čáčádâhkuávlust ton uálgičaašij kuálástemnjuolgâdusâst miäruštállum kuávluid.

Agâstâlmeh

Taat tiätumerimiärádâs vuáđuduvá meccihaldättâslaavâ 18 §:n (kuálástemluuvijd kyeskee kuávluliih tiätumereh), kuálástemlaavâ 5 §:n já 10 §:n (luosâ sehe kuávžur kuárnumkuávluid mieđettuvvee kuávluliih kuálástemmereh) sehe eres maajeeld oovdânpuohtum siäđusvuáđun nuuvt, ete kuálástemlaavâ 1 § ulme olášuvá Meccihaldättâs haldâšem staatâ čäcikuávluin Iänuduv, Aanaar já Ucjuuvâ kieldâin sehe Suáđikylá kieldâst Laapi palgâs kuávlust.

Páihálâš kuálástem lii valdum huámášumán tiätumerimiärádâsâst já sämikulttuur härjuttem sämmilij päikkikuávlust lii torvejum meiddei kuálástemorniistâlmij uásild. Iänuduv, Aanaar já Ucjuuvâ kieldâssein lii vuoigâdvuotâ mávsuttes lopán päikkikielâsis kullee staatâ čäcikuávluid kuálástemlaavâ 10 § miäldásávt. Páihálijn lii máhđulâšvuotâ kuálástiđ mávsuttáá stággojn já pivdusijguin, eereeb luosâ sehe kuávžur kuárnumkuávluin. Páihálijn lii máhđulâš lonnoođ luosâ sehe kuávžur kuárnumkuávluid pajelove, moh láá valdum huámášumán kuávlui eres tiätumeerij miäruštáldijn.

Kávpálii kuálástem já kyeličaašij laiguuttem kyeskee miärádâsâid taheh meccihaldättâslaavâ 18 § 3 moomeent miäldásávt virgeolmoošmiärádâssân, kuás toid ij taarbâš sierâ nonniđ kuávlulii tiätumere. Kávpálâš kuálástem kulá kuálástemlaavâ 10 § miäldásii Paje-Laapi kuálástemlopán. Paje-Laapi mávsuttes kuálástemlopán vuoigâdittum ulmuin lii vuosâsaje luuvijd mieđetmist kávpálii kuálástmân staatâ čaasijn Iänuduv, Aanaar já Ucjuuvâ kieldâin. Kávpálii kuálástem lopemiärádâsâid taheh lopepajan 2020-2022.

Meccihaldättâs lii tiätumeerij nonniidijnis váldám huámášumán laahân sehe omâstemvuoigâdvuotân já toos paldâlâs vuoigâdvuotâid vuáđuduvvee kuálástemvuoigâdvuotâid Meccihaldättâs haaldust leijee eennâm- já čäcikuávluin. Tággáár vuoigâdvuotah láá ei. kuálástemlaavâ 7 § miäldásâš uággum, runneuággum já vuoggâkuálástem, kuálástemlaavâ 41 § já 45 § adelem valdijn mieđettum kuálástemluuvijguin tábáhtuvvee kuálástem, kuálástemlaavâ 10 § Iänuduv, Aanaar tâi Ucjuuvâ kieldâst fastâ ässee ulmuu mávsuttes lope kuálástem háárjutmân mainâšum kieldâin leijee staatân kullee čäcikuávluin sehe kuálástemlaavâ 6 § miäldásiih sierânâsvuáđustâsliih kuálástemhiäđuh staatâ čäcikuávluin. Tiätumereh láá nannejum nuuvt, ete ettum vuoigâdvuotâid iä luávkkáá. Taat tábáhtuvá várugâšvuotâprinsiip sehe olášum lopevyebdimist já -vuáválâšvuotâin finnejum härjánem vuáđuld. Kuálástemlaavâ 7 § miäldásâš kuálástemlosádâs (uággum, runneuággum, vuoggâkuálástem kyelivaljetipšommaávsu vuáđuld) kuálástemkuávluin lii valdum huámášumán Meccivalje- já kyelitutkâmlájádâs já ive 2015 rääjist Luánduriggodâhkuávdáá (Luke) nuurrâm kuálástemkuávlukuáhtásii kuálástem- já salâsamnâstuv vuáđuld (Toivonen ji. 2002, Seppänen ji. 2011a, 2011b). Tiätumeerijn láá lasseen váldám huámášumán kuálásteijei Meccihaldättâsân vuolgâtem salâsmacâtâsâid.

Tiätumeerijn huámášumán valdum sierânâsvuáđustâsliih kuálástemhiäđuh

Meccihaldättâs tiätumeerij miäruštálmist láá valdum huámášumán kuálástemlaavâ 6 § miäldásiih sierânâsvuáđustâsliih kuálástemhiäđuh staatâ čäcikuávluin kuálástemlaavâ 43 §:st já 44 §:st asâttum vuovvijn.

Kuálástemlaavâ 43 § miäldásij eromâš kuálástemhiätukuávlui uásild pištee kuálástem stuárráamus meeri lii valdum huámášumán áášânkullee ceehi 2 moomeent miel. Momentist siättoo, ete staatân kullee čäcikuávlun siskelduvvee eromâš kuálástemhiätukuávlust kuálástemvuoigâdvuotâ juáhâs nuuvt, ete peeli kuálástemhiätukuávlui pištee kuálástem stuárráamuu meereest kulá staatân já peeli sierânâsvuáđustâslâš kuálástemhiäđui uásálâškiddoduvváid eereeb Aanaarjävri, kost staatân kuleh kyehti kuálmádâs já sierânâsvuáđustâslâš kuálástemhiäđui uásálâškiddoduvváid ohtâ kuálmádâs pištee kuálástem stuárráamuu meereest. Kuálástemlaavâst asâttum sierânâsvuáđustâslâš kuálástemvuoigâdvuotâ ij eesti taan

tiätumerimiärádâs miäldásii kuálástem meiddei kuálástemhiätukuávluin, kieldâssee hárijuttem kuálástem, nuorttälâškuávlust nuorttälj kuálástem ige almoli kuálástem kuálástemlaavâ vaattâm pištee kevttim miäldásávt.

Kuálástemlaavâ 44 § miäldásij eromâš kuálástemsoojij uásild pištee kuálástem stuárráamus meeri lii valdum huámášumán ton ceehi 1 moomeent miel ollásávt kuálástemhiädu navdášeijeid kullen.

Tiätumerimiärádâs pištem

Taat miärádâs lii tohhum 3-ihásâžžân, ko merhâšittee nubástusah páihálii kiävtust iä lah vyerdimist tarkkumpaje ääigi, ige ihásávt udâsmittemnáál tiätumiärán lah eromâš aggâ. Lasseen kuálástemlopetuodâstusah, moid Aanaar, Uejuuvâ já Iänuduv kieldâssein lii vuoigâdvuotâ kuálástemlaavâ 10 § 1 moomeent miel mávsuttáá, čállojeh kuulmâ ive pajan 2020 - 2022. Ton saajeest sierânâs loveh luosâ já kuávžur kuárjumkuávloid sehe stággu- já pivduskuálástemloveh miedettuvvojeh ihásávt, mutâ toid kyeskee lopetiätumeeri nannejuvoo kuulmâ ihán.

Luosâ sehe kuávžur kuárjumkuávlui čácádâhkuáhtáseh lopetiätumereh staatâ čaasijn

Tiätumere asättem čácáduvâi miel tuárju kuálástemlaavâ 10 § 2 momentist mainâšum kuávdâš kuárjookyeličácáduvâi kuálástem ornim kuárjookuolij naalijd torvejejee pištee vuovvijn luosâ- já kuávžurnaali jješkode-uvlágán tiiljld huámášumán vâldidijn jješkode-uv čácáduvâin. Tiätumere mittom vuáduvuvá pyeremuu kevttimnáál lejee tiedâlii tutkâm- já čuávumtiätun tâi tiedâlii arvâlusân kl. čácáduv luosâ- já kuávžurnaali tiileest, čácáduv vuojelejeepyevtitempotentiaalist já ulmeli kodonâäli stuáruduvâst sehe kuálástemteddust. Lopejándureh láá mittum já čuosâttum čácádâhkuávlui siste nuuvt, ete čácáduvâi arvâlum pyevtitemnaavcah já kyelivalje luándulâš eellimkiärdu váldojeh huámášumán. Kuárjumkuávluin staatâ čaasijn lejee eromâš kuálástemhiätukuávlui sierânâsvuádustâsljld kuálástemhiäduh láá valdum huámášumán tiätumeerij mitodijn já čuosâtdijn.

Eres čaasij stággu- já pivduskuálástemlopetiätumereh staatâ čaasijn

Tiätumerimiärádâssáin miäruštellih kuávlui miel Meccihaldättâs vyebdim stággukuálástem- já pivduskuálástemluuvjld vuáduvuvvee kuálástem orniistállâm almoli linjim já mere kuávlui miel. Tiätumere asättem čácáduvâi miel tuárju kuálástemlaavâ 1 § ulme ornič kyelivalje kevttim já tipšom pištee vuovvijn nuuvt, ete kyelinaali luándulâš eellimkiärdu já kyelivalje maangâmuádušâsvuotâ váldojeh huámášumán.

Pivduslopetiätumeeri luávdá Meccihaldättâs luvvijn tábâhtuvvee pivduskuálástem.

Pivduskuálástemkuávluin tábâhtuvvee kávpálii kuálástem láá váldâm huámášumán tiätumeereest. Jis pivduslopekuávluin pääcih ihásiih pivduslopetiätumereh kevthánáá, pyehtih tiätumeerij kevttič meiddei kávpálii kuálástmân kyeličaasij tipšom já kávpálii kuálástem ovdedem várás, já nubijkulij.

Kyelivalje pištee kevttim sehe kuálástem stivrim já haldâšem

Pištee kuálástem stuárráamus meeri lii mittum pyeremuu kevttimnáál lejee tiädu vuáduvd. Mittomist láá kevttum Paje-Laapi čácáduvâid kyeskee tutkâmuš- já čuávumtiätu, várugâšvuotâprinsiip sehe Meccihaldättâs lopevyebdimist já -vuávâlâšvuodâin čoggâšum hárijánem. Lopemeerij miäruštálmist láá kevttum Luánduriggodâhkuávdáá nuurrâm salâstiäduh luosâ sehe kuávžur kuárjumkuávluin. Iänuduv, Aanaar já Uejuuvâ kieldâssei pajeluvvij uási (kuálástemlaahâ 10 §, 2 mom.) lii valdum huámášumán kuávlukuáhtâsijld uánihisáigâsijld lopejándurtiätumeerijld miäruštâldijn já nonniidijn. Arvâlus pajeluvvijn tábâhtuvvee kuálástemteddust vuáduvuvá iánááš iivij 2017-2019 lopevyebdim olâšumán já kuálástemtedduu vuordum lassaánmân kieldâssei kuálástem uásild. Huámâšittee lii meiddei tot, ete meiddei páihálijn lii máhđulâšvuotâ haahâđ uánihisáigâsâš jándurluvvijld kuálástmân.

Luosâ já kuávžur kuárnumkuávlui sehe stággu- já pivduskuálástem tiätumeerijd nonniidijn lii lasseen lamaš vuáđustâssân tot, ete kuálástem háárjutdijn viggeh kuálástemlaavâ 1 § miäldásávt turviđ kyelivalje pištee já maanġâpiälásii pyevtittem, kyelinaalij luándulii eellimkiärdu sehe kyelivalje já eres čäciluándu maanġâmuádušâšvuodâ já suojâlem já ete kyelinaalijn ávhástellih jiermi vuáđuld já kyelituálulii keččâmkuávlui huámmášdijn.

Tiänu uálgičäsij uásild tiätumeerij reknistmist láá kiävttám išseen kuhes äigikooská salâsmeerijd (1976-2019) já tooleeb kieldâssei mávsuttes kuálástemluvijguin olášum kuálástem mere. Lopejándureh láá mittum já čuosáttum Tiänu čäcádâhkuávlui siste nuuvt, ete čäcáduv táaláa pyevtittemnaavcáid já kyelinääli luánduláš eellimkiärdu váldojeh huámášumán. Luosânaalij tipšomvuávám puátá puátteevuodâst stivriđ staatâ čäsij kevttim. Ucceeb uálgijuuvâi kyelinaalij tiileest, kuálástemteddust já salâsmeerijn ij lah tuárvi tärhis tiänu finniimist, nuuvt ete várugâšvuotâprinsiip miäldásávt toid iä vyebdi luuvijđ ollágin.

Kiävu luándumeeci kuálástmist siättoo mottoom staatâ omâstem kuávloid vuáđudum aalmuglâšmeecijn já luándumeecijn (18.12.1981/923) adelum asáttâs 6 ceehist, mon miel páihálij ässein lii lope kuálástid Kiävu luándumeecist. Tain siättusijn staatâ toimâvâldi räijjuuvoo nuuvt, ete kuálástemluuvijđ puáhtá mieđettiđ tuše páihálâš ässeid. Pajan 2020-2022 Kiävujjuuhân iä mieđeet uánihisáigásijđ jándurluuvijđ. Učjuuvâ kieldâsseid mieđettuvvojeh kieldâkuáhtáseh pajeloveh (kuálástemlaahâ 10 §, 2 mom).

Paje-Laapi kieldâssei vuoggâpivdem (kuálástemlaahâ 10 § 2 mom.) pajeluvijguin tábáhtuvvee kuálástem haldâšuvvoo lopeiävtuiguin, moh láá kuálásteijee kuáhtáseh salâsmereh, saallâs raportistemkenigâšvuotâ sehe eres almoliih já lopekuávlukuáhtáseh kuálástemraijjiittâsah. Västideijee čäcikuávlukuáhtásâš deetaaljlâš kuálástem haldâšem já stivrim lahtoo meiddei vyebdimnáál uánihisáigásâš uággumluuvijđ, moi tiätumereh láá nannejum taan miärádâsâst. Salâsraportistmán lahtojeijee almosiähtu kuáská puoh mieđettuvvee luuvijđ. Meccihaldáttâs kuálástemloveh iä vuogâdit kuálástid ollásávt laiguuttum čäsijn, kyelišoddâdem- tai eres rávhuiduttum čäsijn.

Lahâčuággáh

Laahâ Meccihaldáttásâst (234/2016), 5 §, 18 §, 39 §

Kuálástemlaahâ (379/2015), (379/2015), 1 §, 5 §, 6 §, 8 §, 10 §, 41 §, 43 §, 45 §, 63 §

Laahâ kuálástemlaavâ nubástutmist (427/2019), 10 §

Laahâ sämitiggeest (974/1995), 4 §, 9 §

Nuorttâlâšlaahâ (253/1995), 9 §

Asâttâs kuálástmist Njiävđámjuuvâ kuálástemkuávlust Taažáin tohhum sopâmuš já toos lahtojejee kuálástemnjuolgâdus vuáimán piejâmist (377/1978)

Asâttâs kuálástmist Njiävđámjuuvâ kuálástemkuávlust Taažáin tohhum sopâmuš já toos lahtojejee kuálástemnjuolgâdus nubástitem kyeskee sopâmuš vuáimán piejâmist (408/1984)

Staatâräädi asâttâs kuálástmist Tiänu čácáduv uálgičácáduvâin (297/2017)

Luándusuojâlemlaahâ (1096/1996), 15 §, 19 §

Nubástusuuccâm

Taan miärádâsân tutâmettum uázžu uuccâd toos nubástus väidimáin Tave-Suomâ haldáttáhriähtán nuuvt ko haldáttâhlahâkevttimlaavâst (586/1996) siättoo.

Väidimčujottâs lii labdosin.

Miärádâs olášuttem

Taam miärádâs puáhtá olášuttid nubástusucâmist huolâhännáá.

Nubástusuuccâmvirgeomâhâš puáhtá kuittâg kieldid miärádâs olášuttem.

Miärádâs tiättunadelem

Taat miärádâs puáhtoo tiättun almolâš tiättunadeleemin. Miärádâs tuálloo uáinimnáál 31.1.2020 räi Meccihaldáttâs kuávdášohtâduvâst (Ratatie 11, 01300 Vantaa), Meccihaldáttâs Avveel palválemsaajeest (Ivalontie 10, 99800 Avveel), Meccihaldáttâs Paje-Laapi luándukuávdáš Siidast (Inarintie 46, 99870 Aanaar) já Meccihaldáttâs Tuodâr-Laapi Luándukuávdáš (Peuratie 15, 99400 Iänudâh) sehe Meccihaldáttâs www.eräluvat.fi-sijđoin. Äššikirje uáinimnáál piejâmist almottuvvoo virgálii loostâst sehe lasseen čuávuvâin aavisijn: Helsingin Sanomat já Lapin Kansa.

Pivdotuáluhovdá

Jukka Bisi

Pajetârhisteijee

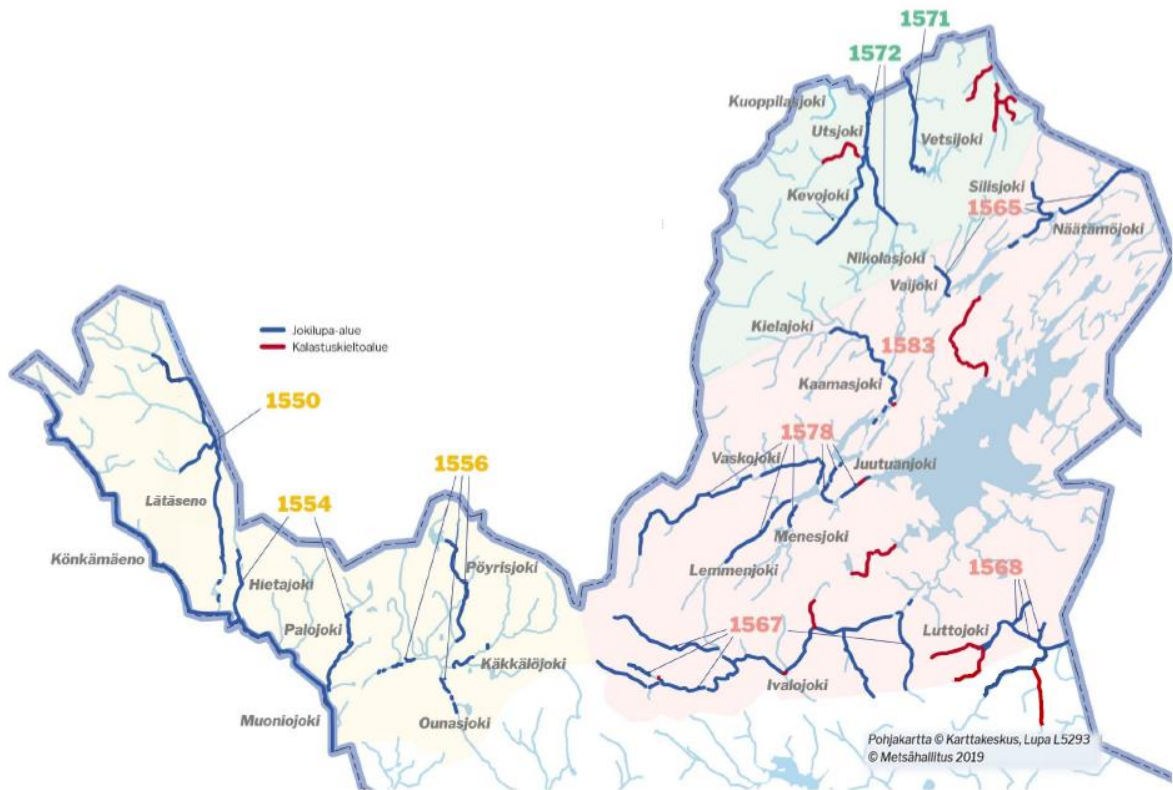

Olli Urpanen

LABDOS 1

Lopekuávluh čácáduvái miel

Čácádâh (lopekuávlv nr)	Lopekuávlvui ráäjih
Tiänu čácádâh	
Ucjuuhâ (1572)	Ucjuuhâ Tiänust Kiävujáávrán
Veččâjuuhâ, Vaišjuuhâ (1571)	Veččâjuuhâ Tiänust Veččâjáávrán
Njiävďámjuuvâ čácádâh	
Njiävďámjuuhâ (1565)	Njiävďámjuuhâ statârääjist Hoppoogjäävri räi, Njiävďámjuuhâ Hoppoogjäävrist Ijjáávrán, Silesjuuhâ Hoppoogjäävrist Stuorrâ Silesluobbâlân, Vaijuuhâ Ijjäävrist Nikolâsjuvnjáálmán
Tuulomajuuvâ já Paččvei čácádâh	
Lotto, Šuomâ (1568)	Lotto statârääjist Vellinsärpimäoja njáálmán oovtâst Torkojuuváin já Kolmâsjuuváin, Šuomâ Lággujávráá (Lankojärvi) räi
Avveeljuuhâ (1567)	Aanaarjäävrist Korsâjuuvii njáálmán Lemmee aalmuglâšmeecist já Avveeljuuhân Iyeštee Tovâsjuuhâ, Čuđejuuhâ, Riemâšjuuhâ já Lismájuuhâ
Juvduujuuhâ (1578)	Aanaarjäävrist Solojáávrán
Maadâkuátjuuhâ (1578)	Maadâkuátjuuhâ Solojáävrist Pááďáár räi
Kiäptuvei (1578)	Maadâkuátjuuvâst Mudusjáávrán
Fášku (1578)	Páďárist Fáškulobbâlân
Lemmee, Vyeli-Menišjuuhâ (1578)	Páďárist Rovâďâsjáávrán, Vyeli-Menišjuuhâ Páďárist Menišjáávrán
Tuárnus- já Ounasjoki čácádâh	
Lätäseno, Poroeno (1550)	Oles juuhâ, miel meiddei Toriseno Vuontisjoki njáálmán
Hietajoki, Palojoki (1554)	Hietajoki Puusasjoki njáálmán, Palojoki Paatsikkajoki njáálmán
Ounasjoki, Kâkkälöjoki, Pöyrisjoki (1556)	Ounasjoki Ounasjäävri räi, Kâkkälöjoki Ounasjoki ráäjist Kallajoki njáálmán, Pöyrisjoki Vuontisjärvist Pöyrisjärvi räi

Luosâ já kuávžur lopekuávluh Tiänu, Njiävďám, Tuulomajuuvâ, Paččvei, Tuárnusjuuvâ já Ounasjoki čácáduvâin (numereh čujotteh Meccihaldâtâs čácádâhkuáhtásâš lopekuávloid).

VÄIDIMČUJOTTÂS

(Laahâ Meccihaldättâsâst 21 §)

Taan miäradâsân tutâmettum puáhtá uuccâđ toos nubástus väidimáin haldättâhriähtán kirjáljijn vaiduin.

Väidimreeivâ siskáldâs já vuáláčäällim

Väidimreeivâst, mii čujottuvvoo haldättâhriähtán, kalga almottiđ čuávuváid aášjijđ:

- väidee nommâ já päikkikielđâ
- miäradâs, moos nubástusoccoo
- kogo miäradâsânoccoo nubástus já maid nubástusâid toos kalga toohâđ sehe vuáđustâsah, moiguin nubástus váttoo
- postâčujottâs já puhelinnummeer, moid ääši kyeskee almottâsâid puáhtá toimättiđ väidei

Jis väidee sárnumväälđi kiävttá suu lavâlâš ovdâsteijee tâi äššiolmooš tâi jis vaiduu rähtee lii kiinii eres ulmuid, väidimreeivâst kalga almottiđ meiddei suu noomâ já päikkikielđâ.

Väidee, lavâlâš ovdâsteijee tâi äššiolmooš kalga vuáláčäälliđ reevâ.

Väidimreeivâ labdoseh

Väidimreeivân kalga labdeđ:

- miäradâs, moos nubástusoccoo väidimáin, algâalgâlâžžân tâi kopion
- tuodâštus tast, mon peeivi miäradâs lii adelum tiättun, tâi eres čielgâdem väidimääigi älgim äigipuudâst
- äššikiirjijđ, moid väidee tuurvâst jieijâs vaiduu toorjân, jis toh iä lah jo ovdil toimâttum virgeomâhâžân
- äššiuulmuu vâldikirje, jis äššiuulmožin ij tooimâ äššivyeijee tâi almolâš riehti-išedeijee.

Väidimääigi

Vaiduu kalga toohâđ 30 peeivi siste miäradâs tiättunfinnimist. Väidimääigi reknistdijn tiättunfinnimpeivi ij valduu mielđ.

Tiättunfinnimpeivi reknistuvvoo čuávuvávt:

- jis miäradâs lii luovâttum ääšiomâhâžân, ääšiomâháá äššiuulmui tâi sänituálvoi, tiättunfinnimpeivi almoon miäradâsâst lejeee stemppâlist
- jis miäradâs lii vuolgâttum poostâ mielđ finnimtuodâštus vuástá, tiättunfinnimpeivi almoon finnimtuodâštusâst
- jis miäradâs lii vuolgâttum táválâš reivân, tot kiáččoo puáttám tiättun čiččâđ peeivi ton vuolgâtempeevist, jis eres ij almoon

- jis miäradâs lii toimâttum tiättum eres vuovviijn mottoom eres ulmui ko miäradâs finnejejei (sajasâstiättunfinnim), kiäččoo miäradâs finnejejee finnim miäradâs tiättun kuálmád peeivi tiättunfinnim- tâi finnimtuodâštus čäittim peeivist
- jis miäradâs tâi kulluuttâs ton uáinimnáál tolámist lii almostittum virgálie loostâst tâi almoliijn kulluuttâssáin almottâstaavlust, kiäččoo tiättunfinnim tábáhtum čiččád peeivi ton peeivist, kuás kulluuttâs lii almostittum virgálie loostâst tâi pieijum almottâstaavlun.

Väidimreeivâ toimâttum

Väidimreeivâ puáhtá toimâttiđ haldâttâhrihtán persovnlávt, poostâ mielđ maksum postâvuolgâttâssân, faksijn, šleđgâpostáin tâi äššiuulmuu tâi sänitválvoo fáárust. Vaiduu puáhtá toohâđ meiddei haldâttâh- já eromâštuámustoolij ášástállâmpalvâlusâst čujottâsâst <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Poostâ mielđ vuolgâttum tábáhtuvá vuolgâttejee ovdâsvástádâssáin. Vaaidâ kalga juovdâđ virgeomâhâžân virgeäáigi siste ovdil 30 peeivi väidimääigi nuuhâm, vâi vaiduu puáhtá tutkáđ. Jis väidimääigi majemuš peivi lii pase, lávurdâh, jiečânâsvuodâpeivi, válburpeivi, juovlááptu tâi jonsahpeeivi áptu, väidimääigi jotkâšuvá vala čuávuváá argâpeeivi virgeäáigi nuhâmân.

Riehtilájádâs Internet-siijđoin láá täärhib ravvuuh äššikiirijj toimâttumist šleđgâhäämist:
<https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen.html>

Riehtikeevvâmmáksu

Nubástusuuccâmääši aalgân pieijeest piärroo riehtikeevvâmmáksu ton mielđ ko tuámustovlimáksulaavâst (1455/2015) asâttuvvoo.

Haldâttâhrievti ohtâvuotâtiäđuh

Tave-Suomâ haldâttâhriehti
 Čujottâs: Isokatu 4, 90100 Oulu
 (PL 189, 90101 Oulu)
 Faksi: 029 56 42841
 Šleđgâpostâ: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi